

جمهوری اسلامی ایران
Islamic Republic of Iran

مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران

Institute of Standards and Industrial Research of Iran

استاندارد ملی ایران

۱۵۰۷۳

چاپ اول

ISIRI

15073

1st. Edition

مداخلات پرستاری - جمع آوری نمونه تمیز
وسط ادرار - آیین کار

**Nursing Interventions-
Collecting a Clean- Midstream Urine
Specimen -Code of Practice**

ICS:11.020

به نام خدا

آشنایی با مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران

مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران به موجب بند یک ماده ۳ قانون اصلاح قوانین و مقررات مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران، مصوب بهمن ماه ۱۳۷۱ تنها مرجع رسمی کشور است که وظیفه تعیین، تدوین و نشر استانداردهای ملی (رسمی) ایران را به عهده دارد.

تدوین استاندارد در حوزه های مختلف در کمیسیون های فنی مرکب از کارشناسان مؤسسه* صاحب نظران مراکز و مؤسسات علمی، پژوهشی، تولیدی و اقتصادی آگاه و مرتبط انجام می شود و کوششی همگام با مصالح ملی و با توجه به شرایط تولیدی، فناوری و تجاری است که از مشارکت آگاهانه و منصفانه صاحبان حق و نفع، شامل تولیدکنندگان، مصرف کنندگان، صادرکنندگان و وارد کنندگان، مراکز علمی و تخصصی، نهادها، سازمان های دولتی و غیر دولتی حاصل می شود. پیش نویس استانداردهای ملی ایران برای نظرخواهی به مراجع ذی نفع و اعضای کمیسیون های فنی مربوط ارسال می شود و پس از دریافت نظرها و پیشنهادهای در کمیته ملی مرتبط با آن رشته طرح و در صورت تصویب به عنوان استاندارد ملی (رسمی) ایران چاپ و منتشر می شود.

پیش نویس استانداردهایی که مؤسسات و سازمان های علاقه مند و ذیصلاح نیز با رعایت ضوابط تعیین شده تهیه می کنند در کمیته ملی طرح و بررسی و در صورت تصویب، به عنوان استاندارد ملی ایران چاپ و منتشر می شود. بدین ترتیب، استانداردهایی ملی تلقی می شود که بر اساس مفاد نوشته شده در استاندارد ملی ایران شماره ۵ تدوین و در کمیته ملی استاندارد مربوط که مؤسسه استاندارد تشکیل می دهد به تصویب رسیده باشد.

مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران از اعضای اصلی سازمان بین المللی استاندارد (ISO)^۱ کمیسیون بین المللی الکتروتکنیک (IEC)^۲ و سازمان بین المللی اندازه شناسی قانونی (OIML)^۳ است و به عنوان تنها رابط^۴ کمیسیون کدکس غذایی (CAC)^۵ در کشور فعالیت می کند. در تدوین استانداردهای ملی ایران ضمن توجه به شرایط کلی و نیازمندی های خاص کشور، از آخرین پیشرفتهای علمی، فنی و صنعتی جهان و استانداردهای بین المللی بهره گیری می شود.

مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران می تواند با رعایت موازین پیش بینی شده در قانون، برای حمایت از مصرف کنندگان، حفظ سلامت و ایمنی فردی و عمومی، حصول اطمینان از کیفیت محصولات و ملاحظات زیست محیطی و اقتصادی، اجرای بعضی از استانداردهای ملی ایران را برای محصولات تولیدی داخل کشور و / یا اقلام وارداتی، با تصویب شورای عالی استاندارد، اجباری نماید. مؤسسه می تواند به منظور حفظ بازارهای بین المللی برای محصولات کشور، اجرای استاندارد کالاهای صادراتی و درجه بندی آن را اجباری نماید. همچنین برای اطمینان بخشیدن به استفاده کنندگان از خدمات سازمانها و مؤسسات فعال در زمینه مشاوره، آموزش، بازرسی، ممیزی و صدور گواهی سیستم های مدیریت کیفیت و مدیریت زیست محیطی، آزمایشگاه ها و مراکز کالیبراسیون (واسنجی) وسایل سنجش، مؤسسه استاندارد این گونه سازمان ها و مؤسسات را بر اساس ضوابط نظام تأیید صلاحیت ایران ارزیابی می کند و در صورت احراز شرایط لازم، گواهینامه تأیید صلاحیت به آن ها اعطا و بر عملکرد آنها نظارت می کند. ترویج دستگاه بین المللی یکاها، کالیبراسیون (واسنجی) وسایل سنجش، تعیین عیار فلزات گرانبها و انجام تحقیقات کاربردی برای ارتقای سطح استانداردهای ملی ایران از دیگر وظایف این مؤسسه است.

* مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران

- 1- International organization for Standardization
- 2 - International Electro technical Commission
- 3- International Organization for Legal Metrology (Organization International de Metrology Legal)
- 4 - Contact point
- 5 - Codex Alimentarius Commission

کمیسیون فنی تدوین استاندارد
« مداخلات پرستاری - جمع آوری نمونه تمیز وسط ادرار - آیین کار »

<u>رئیس:</u> میرزا بیگی، غضنفر	<u>سمت و/یا نمایندگی</u> رئیس کل سازمان نظام پرستاری
<u>دبیر:</u> سالمی، صدیقه (کارشناس ارشد پرستاری)	عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی تهران
<u>اعضاء:</u> (اسامی به ترتیب حروف الفبا) مریم، اعلاء (کارشناس ارشد آموزش پزشکی)	کارشناس مرکز غدد و متابولیسم دانشگاه علوم پزشکی تهران
پروین، لیلی (کارشناس ارشد پرستاری)	کارشناس معاونت فنی سازمان نظام پرستاری
حیدری، عباس (دکتری پرستاری)	عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی مشهد
رضوی، سیده مریم (کارشناس پرستاری)	کارشناس معاونت فنی سازمان نظام پرستاری
عباس زاده، عباس (دکتری پرستاری)	عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی کرمان
عبادی، عباس (دکتری پرستاری)	عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی بقیه ا... الاعظم
قدسیان سرشت، یعقوب (کارشناس ارشد پرستاری)	معاون پشتیبانی سازمان نظام پرستاری
مصطفوی، اشرف (کارشناس ارشد پرستاری)	کارشناس معاونت فنی سازمان نظام پرستاری

پیش گفتار

استاندارد " مداخلات پرستاری - جمع‌آوری نمونه تمیز وسط ادرار - آیین کار " که پیش نویس آن در کمیسیون های مربوط به موجب بند ۵ ماده ۳ قانون سازمان نظام پرستاری مصوب ۸۱/۹/۱۱ مجلس شورای اسلامی توسط سازمان نظام پرستاری تهیه و تدوین شده و در پنجاه و چهارمین اجلاس کمیته ملی استاندارد خدمات مورخ ۸۹/۱۲/۱۸ مورد تصویب قرار گرفته است، اینک به استناد بند یک ماده ۳ قانون اصلاح قوانین و مقررات مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران، مصوب بهمن ماه ۱۳۷۱، به عنوان استاندارد ملی ایران منتشر می‌شود.

برای حفظ همگامی و هماهنگی با تحولات و پیشرفت های ملی و جهانی در زمینه صنایع، علوم و خدمات، استانداردهای ملی ایران در مواقع لزوم تجدید نظر خواهد شد و هر پیشنهادی که برای اصلاح و تکمیل این استانداردها ارائه شود، هنگام تجدید نظر در کمیسیون فنی مربوط مورد توجه قرار خواهد گرفت. بنابراین، باید همواره از آخرین تجدیدنظر استانداردهای ملی استفاده کرد.

منابع و مآخذی که برای تهیه این استاندارد مورد استفاده قرار گرفته به شرح زیر است:

۱- بلک و هوکس. پرستاری داخلی و جراحی. ترجمه اعضای هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی ۱۳۸۵. تهران
جامعه نگر، سالمی.

۲- سازمان نظام پرستاری . استاندارد های خدمات پرستاری. تهران. ۱۳۸۵.

3-Smeltzer,Suzanne C.Hinkle,Janice L.Brunner and Suddarth Textbook of Medical –Surgical Nursing .11th Edition,Philadelphia: Lippincott Co.,2010

4-Jadith schilling. Nursing Procedures. Fifth Edition.2009

5-Karen,Holland.Mini Encyclopaedia of nursing.2005

6-Sarasota Memorial Hospital Nursing Procedure Urine Specimen Collection, 2009.

7-Patricia A. Potter RN MSN PhD FAAN , Anne Griffin Perry RN EdD FAAN , Geryllyn Ochs RN ACNP-BC ANP-BC .*Study Guide and Skills Performance Checklists for Fundamentals of Nursing*, 7th edition

8-Pamela Lynn .Taylor's, *Handbook of Clinical Nursing Skills*, 2011.

9-Gaylene Altman, Gaylene Bouska . *Fundamental & Advanced Nursing Skills* . Altman third edition,2010.

10-Caroline Bunker Rosdahl, Mary T. Kowalski .*Textbook of basic nursing* . 9th edition , 2007.

مداخلات پرستاری - جمع‌آوری نمونه تمیز وسط ادرار - آیین کار

۱ هدف و دامنه کاربرد

هدف از تدوین این استاندارد، شناسایی و اجرای اصول کلی مداخلات پرستاری در جمع‌آوری نمونه تمیز وسط ادرار به منظور تکمیل پرونده جهت غربالگری اختلالات عمومی در بدن یا دستگاه ادراری و نمایش طرح گام به گام این خدمت جهت بهبود کیفیت کار، پیشگیری از خطاهای احتمالی و همچنین امکان اجرای یکسان خدمات می باشد.

این استاندارد برای موارد زیر کاربرد دارد:

- الف- در کلیه بخش های اورژانس ، عمومی و تخصصی در صورت نیاز به جمع‌آوری نمونه تمیز وسط ادرار برای ارائه مراقبت های پرستاری یکسان و روشن .
- ب- در مراجع قضائی به منظور سندی قیاسی برای بررسی کیفیت اقدامات انجام شده .

۲ مراجع الزامی

مدارک الزامی زیر حاوی مقرراتی است که در متن این استاندارد ملی ایران به آن‌ها ارجاع داده شده است. بدین ترتیب آن مقررات جزئی از این استاندارد ملی ایران محسوب می شود. در صورتی که به مدرکی با ذکر تاریخ انتشار ارجاع داده شده باشد، اصلاحیه ها و تجدید نظرهای بعدی آن مورد نظر این استاندارد ملی ایران نیست. در مورد مدارکی که بدون ذکر تاریخ انتشار به آن‌ها ارجاع داده شده است، همواره آخرین تجدید نظر و اصلاحیه‌های بعدی آن مورد نظر است. استفاده از مراجع زیر برای استاندارد الزامی است:

۱-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۱۵۰۰۵، مداخلات پرستاری- اصول آموزش به مددجو/بیمار _ آیین کار

۲-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۱۵۰۰۹، مداخلات پرستاری - شستن دست‌ها- آیین کار

۳-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۱۵۰۱۴، مداخلات پرستاری- پوشیدن و خارج کردن دستکش های یک بار مصرف- آیین کار

۴-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۱۵۰۴۲، مداخلات پرستاری- گزارش نویسی - آیین کار

۵-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۱۵۰۶۱، مداخلات پرستاری- بررسی دستورات پزشک- آیین کار

۳ اصطلاحات و تعاریف

در این استاندارد اصطلاحات و تعاریف زیر به کار می رود:

۱-۳

پرستار

فردی که موفق به کسب دانشنامه کارشناسی در رشته پرستاری گردیده است .

۲-۳

بهیار

فردی دارای دیپلم بهیاری که تحت نظارت کلی دریک واحد بهداشتی ودرمانی در فعالیت های پرستاری همکاری داشته و همچنین ممکن است در زایمان های طبیعی زنان باردار کمک نموده و از مادران و نوزادان مراقبت نمایند.

۳-۳

کمک پرستار

فردی دیپلمه که طی یک دوره آموزشی مرتبط ، آموزش های لازم در زمینه انجام اموری از قبیل اجرای دستورات بهداشتی و درمانی و کمک به پرستاران و بهیاران را فرا گرفته و تحت نظارت کلی این خدمات را در بیمارستان جهت مددجویان / بیماران ارائه می دهد.

۴-۳

مددجو/ بیمار

شخصی که برای دریافت خدمات درمانی به یکی از مراکز بهداشتی /درمانی مراجعه می کند .

۵-۳

دستکش یکبار مصرف^۱

این دستکش ها از انواع دستکش های طبی می باشند که تمیز بوده، نه استریل و در ایران رایج ترین نوع مصرفی آن از جنس پلی اتیلن می باشد.

شکل ۱- دستکش یک بار مصرف

۶-۳

لگن^۲

ظرفی فلزی یا پلاستیکی که برای دفع مدفوع مورد استفاده قرار می گیرد.

---

1 - Disposable Gloves

2- Bed pan

شکل ۲- لگن

۷-۳

لوله ی ادراری^۱

وسیله ای است که برای جمع آوری ادرار در بیماران/ مددجویان آقا و خانم که توانایی لازم برای دستشویی رفتن را ندارند، مورد استفاده است.

شکل ۳- لوله ی ادراری

۸-۳

غربالگری^۲

تست های غربالگری آزمون هایی هستند که به منظور بررسی یک بیماری خاص مورد استفاده قرار می گیرند تا بیماران بدون علامت را در مرحله ابتدایی بیماری شناسایی کنند.

۴ اهداف مداخله ای

۱-۴ به عنوان بخشی از بررسی و معاینه بیمار در بدو پذیرش جهت تکمیل پرونده.

۲-۴ جهت غربالگری اختلالات سیستمیک یا دستگاه ادراری

۵ وسایل مورد نیاز

۱-۵ لگن یا لوله ادراری

۲-۵ دستکش یک بار مصرف

۳-۵ مخزن مدرج ادرار

۴-۵ برگه درخواست آزمایش

1 -Urinal
2 - Screening

۵-۵ آب و صابون

۵-۶ ظرف نمونه گیری استریل

۵-۷ سه عدد گاز استریل

۵-۸ محلول بتادین

۵-۹ برچسب ظرف نمونه

۵-۱۰ کیسه ی حمل نمونه های زیان آور

۶ روش انجام کار

۶-۱ بررسی دستور پزشک مطابق با استاندارد ملی ایران شماره ۱۵۰۶۱

۶-۲ بررسی هویت بیمار/مددجو ۲ مرتبه

یادآوری - کنترل هویت بیمار/مددجو یک بار با خود وی و بار دیگر با دستبند هویت وی انجام می شود.

۶-۳ بررسی توانایی بیمار/مددجو در ادرار کردن (بررسی آخرین زمان ادرار، سطح هوشیاری، تعادل و میزان تحرک و محدودیت حرکتی بیمار/مددجو)

یادآوری - در بیماران/مددجویانی که قادر به حرکت و استفاده از توالت نمی باشند از لگن یا لوله ادراری استفاده می شود. در این حالت فرد مراقب به وی کمک خواهد کرد .

۶-۴ توضیح به بیمار/مددجو در مورد اهداف انجام این آزمایش

۶-۵ ارائه توضیحات لازم در زمینه روش کار به مددجو/بیمار (به پیوست ب مراجعه شود).

۶-۶ فراهم آوردن خلوت بیمار/مددجو با استفاده از پاراوان یا بستن در اتاق وی

هشدار - نمونه باید بدون آلودگی و تمیز باشد.

۶-۷ آموزش به مددجو/بیمار مبنی بر شست و شوی ناحیه پرینه با آب و صابون مطابق با استاندارد ملی ایران شماره ۱۵۰۰۵

۶-۸ آموزش به مددجو/بیمار مبنی بر ضد عفونی کردن ناحیه پرینه با سه عدد گاز استریل آغشته به بتادین جداگانه

۶-۹ آموزش به مددجو/بیمار مبنی بر اینکه شروع به ادرار کردن کند سپس بدون اینکه جریان ادرار را قطع کند ظرف را زیر ادرار نگه دارد و حدود ۳۰-۵۰ سی سی از ادرار را جمع آوری نماید.

یادآوری - اگر بیمار/مددجو احساس دفع ندارد، در صورت عدم محدودیت نوشیدن مایعات، سی دقیقه قبل از انجام نمونه گیری به وی توصیه شود که مایعات کافی بنوشد.

- ۶-۱۰ شستشوی دست مطابق با استاندارد ملی ایران شماره ۱۵۰۰۹
- ۶-۱۱ چسباندن برچسب حاوی نام و نام خانودگی مددجو/ بیمار، شماره پرونده، اسم و نوع نمونه، زمان و تاریخ جمع‌آوری و تشخیص احتمالی بیمار/ مددجو روی ظرف نمونه
- ۶-۱۲ پوشیدن دستکش یکبار مصرف یا لاتکس مطابق با استاندارد ملی ایران شماره ۱۵۰۱۴
- ۶-۱۳ در اختیار قرار دادن ظرف نمونه گیری به مددجو/ بیمار
- ۶-۱۴ جمع‌آوری و اندازه‌گیری بقیه ادرار در صورتی که بیمار/ مددجو نیاز به ثبت جذب و دفع دارد.
- ۶-۱۵ دریافت ظرف استریل حاوی ادرار از مددجو/ بیمار
- هشدار- از دست زدن به قسمت داخلی ظرف پرهیز شود.
- ۶-۱۶ توصیه به بیمار/ مددجو مبنی بر شستن دست هایش بعد از اتمام کار
- ۶-۱۷ قرار دادن نمونه‌ها در کیسه حمل نمونه‌های زیان‌آور

شکل ۴- کیسه حمل نمونه‌های زیان‌آور

- ۶-۱۸ خارج کردن دستکش‌ها
- ۶-۱۹ شستشوی دست‌ها
- ۶-۲۰ ارسال فوری نمونه به آزمایشگاه
- هشدار ۱- در صورت عدم امکان ارسال فوری، نمونه‌ها در یخچال مخصوص نمونه‌ها قرار داده شود.
- هشدار ۲- در صورتی که نمونه ادرار جهت کشت تهیه می‌شود، هر نوع درمان آنتی‌بیوتیکی در برگه ارسالی به آزمایشگاه یادداشت شود.
- ۶-۲۱ ثبت اطلاعات و یافته‌ها مطابق با استاندارد ملی شماره ۱۵۰۴۲ شامل:
- الف- تاریخ و زمان نمونه‌گیری
- ب- زمان ارسال نمونه به آزمایشگاه
- پ- هر نوع موارد غیر عادی در میزان و محتوی نمونه

۷ شرایط انجام کار

۱-۷ دقت و صحت در انجام کار

۲-۷ حفظ حریم و حرمت مددجو/بیمار

۳-۷ ارائه توضیحات لازم به مددجو/بیمار

۴-۷ رعایت نکات بهداشتی و استریل

۸ شرایط ارائه دهنده خدمت

این فرآیند کار توسط پرستار، بهیار و کمک پرستار و در کلیه بخش ها در صورت نیاز برای مددجو/بیمار انجام می شود.

پیوست الف
(الزامی)
حقوق مددجو/بیمار

الف-۱ مددجو/بیمار حق دارد در اسرع وقت درمان و مراقبت مطلوب، مؤثر و همراه با احترام کامل را بدون توجه به عوامل نژادی فرهنگی و مذهبی از گروه درمان انتظار داشته باشد.

الف-۲ مددجو/بیمار حق دارد در خصوص مراحل تشخیص، درمان و سیر پیشرفت بیماری خود اطلاعات ضروری را شخصاً و یا در صورت تمایل از طریق یکی از وابستگان از پزشک معالج درخواست نماید به طوری که در فوریت‌های پزشکی این امر نباید منجر به تأخیر در ادامه درمان یا تهدید جانی مددجو/بیمار گردد.

الف-۳ مددجو/بیمار حق دارد قبل از معاینات و اجرای درمان اطلاعات ضروری در خصوص عوارض احتمالی و یا کاربرد سایر روش‌ها را در حد درک خود از پزشک معالج دریافت و در انتخاب شیوه نهایی درمان مشارکت نماید.

الف-۴ مددجو/بیمار حق دارد در صورت تمایل شخصی و عدم تهدید سلامتی آحاد جامعه طبق موازین قانونی رضایت شخصی خود از خاتمه درمان را اعلام و یا به دیگر مراکز درمانی مراجعه نماید.

الف-۵ مددجو/بیمار حق دارد جهت حفظ حریم شخصی خود از محرمانه ماندن محتوای پرونده پزشکی، نتایج معاینات و مشاوره‌های بالینی جز در مواردی که براساس وظایف قانونی از گروه معالج استعلام صورت می‌گیرد اطمینان حاصل نماید.

الف-۶ مددجو/بیمار حق دارد از رازداری پزشک و دیگر اعضای تیم معالج برخوردار باشد لذا حضور بالینی افرادی که مستقیماً در روند درمان شرکت ندارند موقوف به کسب اجازه مددجو/بیمار خواهد بود.

الف-۷ مددجو/بیمار حق دارد با کسب اطلاع کامل از نوع فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی بیمارستان که بر روند سلامتی و درمان او مؤثرند تمایل و رضایت شخصی خود به مشارکت درمانی را اعلام و یا در مراحل مختلف پژوهش از ادامه همکاری خودداری نماید.

پیوست ب
(اطلاعاتی)
تمیز کردن ناحیه تناسلی

ب-۱ بیماران / مددجویان مرد

- ب-۱-۱ خارج کردن تمام لباس های پایین تنه
- ب-۱-۲ ایستادن در مقابل توالت برای ادرار کردن
- ب-۱-۳ گرفتن آلت تناسلی با دست غیر غالب
- ب-۱-۴ تمیز کردن نوک آلت با آب و صابون
- ب-۱-۵ ضدعفونی کردن ناحیه از سر آلت به سمت انتهای آلت با حرکات دورانی رو به خارج
- ب-۱-۶ گرفتن ظرف نمونه در زیر جریان ادرار زمانی که بیمار/مددجو شروع به ادرار کرد.

هشدار ۱- در حین انجام تمیز و ضدعفونی کردن و همچنین ادرار کردن بیماران/مددجویانی که ختنه نکرده اند باید پوست حشفه را به عقب بکشند.

هشدار ۲- در زمان هایی که انجام این آزمایش اورژانسی است می توان ناحیه را با آب استریل شست و شو داد سپس با گاز استریل خشک کرد.

ب-۲ بیماران / مددجویان خانم

- ب-۲-۱ توضیح به بیمار/مددجو برای عقب نشستن روی توالت و باز کردن پاها از هم به شکلی که فضای کافی برای انجام کار داشته باشد.

یادآوری ۱- به شستن از جلو به عقب ناحیه تناسلی در خانمها تاکید شود.

یادآوری ۲- آموزش های لازم به مددجو/بیمار زن مبنی بر اینکه هنگام ادرار کردن با انگشت شست و اشاره لبهای فرج را از هم باز کند و تا پایان ادرار به همان حالت نگه دارد، داده شود.

- ب-۲-۲ تمیز کردن ناحیه تناسلی با آب و صابون

ب-۲-۳ تمیز کردن ناحیه ی تناسلی در سه مرحله، هر بار با یک گاز استریل آغشته به محلول ضد عفونی کننده

ب-۲-۴ توضیح به بیمار/مددجو برای باز کردن لب های بزرگ ناحیه ی تناسلی با انگشت شست و انگشت اشاره ی دست غیر غالب

ب-۲-۵ تمیز کردن یکی از لب ها از بالا به پایین با گاز استریل آغشته به محلول ضد عفونی کننده(بتادین) از بالا به پایین و معدوم کردن آن مطابق با استاندارد ملی ایران شماره ۱۵۰۱۸

ب-۲-۶ تمیز کردن لبیای مقابل با استفاده گاز استریل دوم آغشته به محلول ضد عفونی کننده(بتادین) از بالا به پایین و معدوم کردن آن

ب-۲-۷ تمیز کردن وسط ناحیه تناسلی از بالا به پایین و معدوم کردن آن